SCRISOARE DIN PARIS

de la
ALEXANDRU
COLPACCI

Dragul meu,

... În legătură cu spectacolul lui Brook, prietenul tău a sesizat just unul dintre aspectele caracteristice. Într-adevăr, Prospero utilizează, ca şi unul sau alţi doi interpreţi, o francofonie bizară. Dacă ar fi doar atît nu ar fi grav. Din păcate, tot spectacolul este mult prea lejer, aproape şcolăresc, asemănător unuia din momentele studenţeşti din primii ani de institut. Desigur, Brook rămîne unul dintre marii gînditori de teatru ai acestui sfîrşit de secol şi poate singurul de pe piaţa pariziană care ştie să conjuge cu fineţe gîndirea, regia şi uşurinţa în descifrarea sensurilor. Cred însă că, paradoxal, experienţele continue din aceşti ultimi douăzeci de ani l-au secătuit. Acum patru ani, cînd am văzut **Livada...** la Bouffes du Nord, am avut surpriza să descopăr o distribuţie ultraprofesionistă, actori ce-şi jucau pînă la fund manierismul. Un spectacol remarcabil. Dacă nu ar fi fost jucat aici şi dacă mi-aş fi astupat urechile, aş fi jurat că asist la o manifestare în onoarea metodei Stanislavski. Un spectacol perfect, dar şi o operă de artist sigur pe mijloacele lui. Nu era numai originea lui rusească, ci şi demonstraţia unui mare profesionist al scenei. Care, cîteodată, obosit de a încerca şi a învăţa, aplică tot ceea ce talentul, dar şi cultura lui l-au învăţat. Acum doi ani, **Mahabhârâta**, poem indescifrabil, fusese în mod magistral banalizat (dacă vrei, vulgarizat în sens nobil) prin adaptarea lui J.C.Carrière. Un vis, spectacol de antologie.

În **Furtuna** nu rămîn decît schijele acestor spectacole, maestrul îşi permite o pauză şi se joacă cu mediatizarea. Publicul era cîştigat încă înainte de prima replică, iar distribuţia, pe alocuri, spunea ea singură mult mai mult decît restul. Teoretic inatacabilă şi avangardistă (oare acest cuvînt mai are vreun sens?). Imaginează-ţi că Prospero ar fi un fel de Marabu african care discută cu natura într-o limbă pe care numai el o cunoaşte. Că Ariel este un african şi el, mai puţin senegalez şi mai degrabă citadin, obişnuit cu sforăriile şi bişniţa din Barbes-Rochechouart şi Tati.

Ideea cea mai grozavă îmi pare însă distribuirea lui D. Bennent în rolul lui Caliban. Nu ştiu dacă ai văzut filmul **Toba de tinichea**. Bennent ăsta juca acolo un rol de copil fără vîrstă, obsedat şi asasin coşmaresc. De atunci (1970 şi ceva cred) a rămas neschimbat. Închipuie-ţi deci un Caliban copil bătrîn, cu reacţii imprevizibile; ca toţi copiii, foarte apropiat de anumite reacţii animalice, instinctive, un permanent pericol. Gîndirea lui se plimbă între zonele delimitate pentru cei din jur - bine, rău, replică, răspuns. Pentru el ar trebui să fie diferit. Prima parte a spectacolului am trăit-o cu nerăbdare. Nerăbdarea să-mi descopăr frica, să mă simt rău şi incomod. Prezenţa lui fizică invita la asta. Pînă la urmă însă, şi din păcate, m-am plictisit să aştept şi aparent nici el nu s-a forţat prea mult să mă sperie. A devenit copil luptînd cu Caliban - care are un text mult prea dificil -, în loc să lupte cu dificultăţile metafizice ale ideilor pe care rolul le conţine. Greu. A lipsit ceva.

În fine, nu te voi plictisi cu o adevărată cronică, deoarece chiar m-a dezamăgit acest spectacol. Iar dacă ţi se pare că seamănă cu aşa ceva, te rog să o consideri o cronică cu adresă personală. Nu văd de ce cronicile trebuie neapărat să se adreseze unei mase de cititori (care de altfel nu citesc în genere decît rîndurile care-i interesează). Aşa că o poţi considera ca pe ceva destinat a fi citit numai în cadru intim...

https://biblioteca-digitala.ro